

A MEGOLDÁS

Fej, szív, kéz egészség

Head, heart, hand, health – azaz fej, szív, kéz, egészség. A négy angol szó kezdőbetűiből alakították ki a 4H mozgalom nevét, annak az Amerikai Egyesült Államokból indult kezdeményezésnek az elnevezését, melyhez magyar települések csoportjai is csatlakoztak az elmúlt években.

A Magyarországi 4H Klubok Szövetsége egyik célkitűzésének az Európai Unió tagországaival való kapcsolatok kiépítését tartja. A Magyar Gyermek és Ifjúsági Tanácsban keresztül tagja az Európai Ifjúsági Fórumnak, amely gyakorlatilag emyője az összes „politikamentes” ifjúsági szervezetnek.

A hazánkban működő egyik legerősebb 4H klub megyénk legfiatalabb városában, Újszászon alakult meg. Most először nyújtott be pályázatot az Európa Tanácshoz két másik településsel – a Borsod megyei Parasznyával és a Zala megyei Csapival – karöltve. Az egymillió hatszáz ezer fontos költségvetésű három cserelátogatás 60-80 százalékát fgy a Fialatok Európáért programból fedezhetik, amennyiben sikeres lesz a pályázatuk. A tervek szerint az ebben résztvevők nyáron három-három napon át ismerkednek egymással az ottani módszerekkel, környezetekkel. Fontos ez azért is, mert **Csapiban alakult meg az első cigány 4H klub, ahol a fiatalok az ottani kastély-otthonban kialakított oktatófarmon ismerkednek a gazdálkodás alapjaival.**

Az Európai Unió köztudomásúlag a cigány kisebbségi kérdés megoldását szabta egyik csatlakozási feltételként Magyarország számára. A 4H mozgalom így – ifjú cigány vezetők kinevelésével – elősegítheti az uniós csatlakozást. **szilvási**

Összeállításunk a Külügyminisztérium támogatásával készült. Az oldalpárt szerkesztette: Laczi Zoltán

Az igazságszolgáltatásnak is alkalmazkodni kell a közösségi joggyakorlathoz

Európai uniós alapképzés bírácoknak

Hazánk európai uniós csatlakozása kapcsán a magyar közigazgatási rendszer mellett a bíróságoknak is maxímáisan fel kell készülniük az európai közösségi jog alkalmazására.

Ez komoly kihívást jelent a bírácok – kiváltképp a polgári jog egyes területein, mint például a kereskedelmi jogban, a versenyjogban tevékenykedők – számára – tájékoztatta lapunkat dr. Nánási Illés, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság elnöke.

Ez olyan feladatot ró a bírácokra, amely öntevékenyen, pusztán önszorgalommal nem oldható meg. Éppen ezért döntött úgy az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) arról, hogy 1999 és 2000 között valamennyi bírácnak részt kell vennie egy Európai Unió alapképzésben. Az 200-200 fős csoportokra ütemezett, személyenként évi 20 teljes napot igénybe vevő oktatás országos szinten mintegy 2000 résztvevőt érint. Erre a programra 600 ezer ECU áll az OIT rendelkezésére. A PHARE-támogatással megvalósuló képzés természetesen nem irányulhat a 80 ezer oldalas közösségi

Dr. Nánási Illés

jog tétele megismerésére, viszont ki-ki a beosztása és szakiránya szerint – ahogyan maga a közösségi jog is tagozódik – szerethet ismereteket. A képzés lehetőséget nyújt az Európai Bíróság döntéseinek megismerésére is.

Ez a bíróság, amelynek egyébként Luxemburg a székhelye, sajátos kettősségben működik. Egyrészt van dogmatikai joganyag, de főként az angol-szász – precedens – jogot alkalmazják, azaz jogesetkből vezetnek le döntéseket. Ez nyilván merőben más technológiát is je-

lent, mint az eddigiekben hazánkra jellemző jogalkalmazási módszer.

Az az alapelvet is tudomásul kell venni – mondta az elnök –, hogy az európai közösségi jog megelőzi a nemzeti jogot. Ez feltétele is a csatlakozásnak. Amelyik ország – részben feláldozva a nemzeti jog rendelkezéseit – ezt kész felvállalni, annak ezt kell alkalmazni. A bírácok dolga tehát sok esetben az lesz, hogy észlelje az előtük álló ügyben felmerülő problémát, tisztázzák, van-e erre közösségi jogi megoldás?

Természetesen a jogharmonizációs folyamat eredményeként sok esetben már fennáll az azonoság. Mint azt dr. Nánási Illés elmondta, a társasági jog esetében például 80-90 százalékban már megegyeznek a hazai, illetve a közösségi szabályozók.

Az említett programmal párhuzamosan elindult egy másik PHARE-pályázat is, amely az informatikai háttér kiépítésével kapcsolatos. Ez azzal a céllal függ össze, hogy minden egyes bírác asztalán számítógépes lehetőség legyen az európai közösségi jogesetek, európai bírósági döntések lekérdezésére. **H. Gy.**

A jó vállalkozó is holtig tanul

Öt megye (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg) közös „EU régió” című pályázata jelentős összeget nyert a vállalkozók távoktatására az 1998-ban alakult Nyitott Szakképzésért Alapítványtól. Az oktatás célja az Európai Unióhoz történő csatlakozáshoz szükséges és az utána következő időszakra szóló ismeretek elsajátítása. A kezdeményezésről dr. Úrmösy Ildikót, a kereskedelmi és iparkamara szakképzési felelősét kérdeztük.

Öt északkelet-magyarországi kereskedelmi és iparkamara képviselői állították össze a tananyagot, amely három fő területen nyújt az EU-felzárkózáshoz és integrációhoz szükséges ismereteket. A tematika összesen kilenc modul, azaz egymásra épülő elemet tartalmaz. Ebből egyelőre háromra kaptak támogatást a ka-

marák. Ez a három témakör: Kereskedelem az Európai Unióban, Minőségbiztosítási alapismeretek, Környezetvédelmi alapismeretek.

Elkészült az önálló tanulásra alkalmas tankönyvcsoport. A tandíj 75 százalékát az alapítványtól kapott pénzből fedezik, 5 százalék a hallgatókat terhelő, a

többi a kamara fizeti. A tanfolyam január 15-én kezdődik, és három hónapig tart. A hallgatók csak a nyitó és a zárófoglalkozáson vesznek részt, egyébként pedig konzultációs lehetőséggel élhetnek. A program záróvizsgával fejeződik be. Megyénkből a programba modulonként 15, azaz összesen 45 vállalkozó kapcsolódhat be.

A képzésnek ez a fajtája várhatóan megfelel majd a vállalkozóknak, akik közül sokan érzik ismereteik hiányosságait, ugyanakkor munkájuk, időbeosztásuk miatt nem tudnak rendszeres megjelenést kívánó tanfolyami képzésben részt venni. **B. A.**

Az unió legfüggetlenebb szerve

Az unió legfüggetlenebb és leginkább nemzetek fölötti szerve az Európai Unió Bírósága.

A bíróság tagjai sorába minden nemzet egy-egy bírót jelöl. Kinevezésük hat évre szól. Egyszerre csak a bírácok felét választják meg, így háromévenként van kinevezés. A bíróság nem hasonlítható egyetlen nemzeti bírósághoz sem. Feladatuk sokrétű, több

jogát is felöllel tevékenysége. Így alkotmánybírósági szerepet tölt be, közigazgatási bíráskodást végez, polgári bírásként jár el, de választott döntőbírásként is tevékenykedhet és nemzetközi bírósághoz hasonló munkát is végezhet.

A bírósághoz az EU szervei és intézményei, valamint bizonyos esetekben magánszemélyek is fordulhatnak. A panaszokat a bíróság teljes ülése tárgyalja. Mint-hogy a bíróságnak egyre több esettel kell foglalkoznia, tehermentesítésére létrehozták az úgynevezett elsőfokú bíróságot, amely munkaiügyi perekben és versenyjogi ügyekben dönt.

A bíróság ítéletei precedensül szolgálnak, azaz későbbi ügyekben előkelő helyen szerepel az ítéletek végrehajtásáról a tagállamoknak kell gondoskodniuk.

Az Agenda 2000 program agrárpolitikai reformjának célja az 1993-tól elkezdődött megújulási folyamat folytatása. A 2006-ig tervezett hosszú távú alapelvek között, ezen belül is előkelő helyen szerepel a szubvenciók fokozatos csökkentése. A kompenzációs támogatásokkal a közösség egyre kevésbé akarja ellentétet- lenni a garantált árak csökkentését, viszont a folyósfátsnál erősödő szerephez juthat a mar-

Európai régiók stratégiája

Az Európai Régiók Gyűlése jövőbeni szerepét illetően jelentős találkozó volt a december elején, Linzben tartott közgyűlés, melyen Búsi Lajos közgyűlési elnök vezetésével megyénkből is részt vett delegáció.

Az 1985-ben alakult és mára Európa legnagyobb regionális politikai szervezetévé vált Európai Régiók Gyűlése – melynek több mint 300 régió tagja – két fontos célt jelölt meg működésében: a regionalizmus intézményes támogatását, valamint a kulturális, gazdasági és szociális partnerkapcsolatok, a területi kohézió elősegítését.

A nemzetközi szervezet ennek megfelelően különös figyelmet szentel tevékenységében annak, hogy hatékony rendszerként működve

járuljon hozzá az információk tagok felé való eljuttatásában, s hogy megfelelően támogassa a kelet-közép európai és a nyugat európai régiók között, valamint az EU programok révén kialakuló partnerségi projektek minden formáját.

Az Európai Unió Régiók Bizottságával együttműködve kívánja jövőre megszervezni a „Régiók hozzájárulása az EU kibővítési folyamatához” című konferenciát, valamint adatbázisát is felajánlja tagjai számára.

Az európai szervezet elnöke továbbra is a flamand miniszterelnök, Luc van den Brande maradt, alelnöke pedig Otto Kretschmer Tübingiából és Claude Ruyet svájci Vaud kantonból. A közgyűlés megválasztotta a négy bizottság elnökeit is. **Bali István**

A munkaügyi központ igazodik az uniós elváráshoz

Programokban kell gondolkodni

A megyei munkaügyi tanács a napokban hozott határozatot az 1999. évi decentralizált foglalkoztatási alap felhasználásáról. A támogatási rendszer a jövő évben egy új elemmel, a családok esélyjavító programjával is kiegészül. A munkaügyi testület 100 millió forintot különített el erre a célra.

– A európai uniós elvárások is megkövetelik a programokban való gondolkodásmódot – nyilatkozta lapunknak dr. Miskó Istvánné, a megyei munkaügyi központ igazgatója. A törekvés tehát programok támogatására irányulnak. A családok segítésének gondolata ugyan már négy évvel ezelőtt felmerült, ám a gyakorlati lépésekre csak jövőre nyílik lehetőség.

A munkaügyi központ már feltérképezte azokat a családokat, amelyek ebbe a programba bevonhatók. Várhatóan a jövő év elején válik ismertté, hogy melyek azok a családok, ahol mindkét szülő, esetleg már a gyerekek is munkanélküliek. A

segítségnyújtást az önkormányzatok és a szociális intézményekkel való szoros együttműködéssel képzeli el a munkaügyi központ, mégpedig az úgynevezett aktív eszközök igénybevételével.

A tapasztalatok szerint sok olyan fiatal él a megyében, akik nem végeztek el az általános iskolát. Mint ahogyan azt az igazgató asszony elmondta, szükséges a képzés megoldása, ráadásul úgy, hogy azt követően sem „engedjük el a kezét”. A képzésen túl, az idősebb korosztály esetében inkább a támogatott munkahelyeken való elhelyezés jelentene megoldást. **-h-**

Euro-info Szolnokon

A Szolnoki Európa Pont információ ajánlata. A Tudomány és Technika Házában található információs pont feladata az állampolgárok tájékoztatása az Európai Unióval kapcsolatos kérdésekben.

Aktuális ajánlat:

Magyarország felkészülése az EU-tagságra

Katalógusból:

- Egyes EU-tagországok viszonyulása csatlakozásunkhoz – különös tekintettel az agráriumra
- Az atipikus foglalkoztatási formák
- Jogharmonizációs kötelezettségeink és lehetőségeink
- Elektronikus adatbázisokból:**
- A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara weblapjai.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt hétfő, kedden, szerdán, csütörtökön 8-tól 16 óráig és pénteken 8-tól 14 óráig.

Összeállította: Simon Gábor

Telefon: 56/425-524. E-mail: simon(kukac)mtesz.hu

Ifával az Európai Unióba?

Makács Pál, a szolnoki Ostcamion Kft. vezetője beszélgetésünk elején jót derült azon, hogy cikkünk címének az Ifával az Európai Unióba? címet szándékozzuk adni. Mithogy ez jellemzi ma leginkább a hazai fuvarozás helyzetét és „eszközállományát”.

– Lehet-e így menni az EU-ba? – kérdezett vissza a vezető, aki „mellékesen” a megyei kereskedelmi és iparkamara szállítási szakosztályának tagjaként képviselte nemrég a megyét egy nagy jelentőségű szakmai tanácskozáson. – Nemhogy lehet, de kell. Sajnos így kell – felelte tömören.

Kifejtette: ma már nemhogy Euro 1-es és 2-es, de az Euro 3-as előírások is léteznek. Ezek szigorúan szabályozzák a járművek emissziós kibocsátását, ahogyan a járművek zajszintjét is hasonlóan követelik meg.

Ugyanakkor a nemzetközi

áru fuvarozásban részt vevő magyar járművek jelentős hányada nem felel meg a normáknak – még az Euro 1-nek sem. Jelenleg 4800 gépkocsira van kiadva teljes körű tevékenységi engedély hazánkban, ebből az 1-es és 2-es normáknak csak 2900 felel meg.

A magyar közlekedési tárca előírta, hogy már csak Euro 2-es normájú jármű helyezhető forgalomba, de egy ideig még tovább üzemeltethetők a normán kívüliek és az 1-esek is.

– Mégis hogyan lehet így eljutni az európai színvonalra? – A jövő leszűjtő – vélte a

szakember. Ugyanis a magyar fuvarozói ipar hihetetlenül tökésgény. Manapság egy Euro 2-es követelményű járműszerevény minimum 22 millió forintba kerül. A jelenlegi költségek terhe mellett ez a pénz nem termelhető ki, ráadásul a fuvardíjak nem tartanak lépést az ár-emelkedéssel. Megoldást nyújthat a problémákra a fuvarozási szakma kormányzati támogatása. Ha nem sikerül jó kondíciókat elérniük a magyar fuvarozóknak a csatlakozásig, akkor a már most ugrásra kész nyugati cégek egész egyszerűen „leradírozzák” őket a piacról. Ez pedig több ezer vállalkozó és családtagja ellehetetlenüléséhez vezet – és akkor még nem is pentgett drámai hírokat Makács Pál. **Tóth András**

Az agrárreformról – számokban

Míg hazánk az európai uniós csatlakozás reményében alakítja bel- és külpolitikáját, valamint hozzá meg gazdasági, politikai, jogi és egyéb döntéseit, a közösség a reformoktól hangos. Az Agenda 2000 – vagy Santer-csomagnak is nevezett – reformtervek számunkra kiemelten fontos területek, például a közös agrárpolitika megújítását is magában foglalják. Az új stratégia ismerete azért is elengedhetetlen, hiszen ez hazánk – és az egyes gazdálkodók – felkészülési stratégiáját is befolyásolhatja.

Az Agenda 2000 program agrárpolitikai reformjának célja az 1993-tól elkezdődött megújulási folyamat folytatása. A 2006-ig tervezett hosszú távú alapelvek között, ezen belül is előkelő helyen szerepel a szubvenciók fokozatos csökkentése. A kompenzációs támogatásokkal a közösség egyre kevésbé akarja ellentétet- lenni a garantált árak csökkentését, viszont a folyósfátsnál erősödő szerephez juthat a mar-

mezőgazdaságban dolgozók létszámának szinten tartása, a környezetvédelem és a vidékfejlesztés szempontjai.

Mindez néhány agrártermék példája alapján, várhatóan a következőképpen alakul: az előirányzott gabonaár-csökkenés mértéke 95 ECU tonnánként. Ezzel szemben a tervezett támogatás 54-ről 66 ECU-re nő, amelyet egy adott régióátlag figyelembe vételével állapítanak meg. A mar-

hahús esetében az előirányzat 30 százalékos, fokozatos garantáltár-csökkenést ír elő, a támogatást pedig a szarvasmarhák haszon- és típus szerinti besorolására vetítik.

Minimális – két százalékos – tejkvótaemelés mellett a vaj és a tejpor ára is 15 százalékkal csökken majd. A támogatásra fordítható pénzalapokat az Európai Bizottság tervei szerint 80 százalékban a közösség, 20 százalékban pedig a tagországok kezelnek, ezáltal egyes államok – adott keretek között – favorizálhatnak egy-egy ágazatot. Mindezen intézkedések ellenére az előrejelzések szerint a tagországok mezőgazdaságból származó árbevétel-csökkenése nem haladja majd meg a tíz százalékot. **Molnár János**